

man Lov — vi kalde dem Ender — af alle mulige Dimensioner, og i mindre Farvande, hvor der ikke skulde være Reising paa Skibene — f. Ex. paa Kanonbaade — skal man altid have Loddet paa rede Haand, og naar man har det, har man sandelig ogsaa en Lamp af rette Dimension paa rede Haand.

Jeg skal ikke trætte de Herrer meget længere, men jeg maa bede om Tilladelse til at gjøre et Par Bemærkninger endnu. Selv om alle de Indvendinger i forskjellige Retninger, jeg har fremført, Intet havde at betyde, selv om jeg sluttede, helt og holdent, uden Betænkning, fra et praktisk militært Standpunkt kunde slutte mig til Lovforslaget, saaledes som det foreligger med Hensyn til Realitetsbetydningen af det, saa vil jeg tilstaa, at jeg nærer en vis Uengstelse, hvor Gang Tanken kommer hen paa, at dette Forslag skal bruges ombord. Gjenmeegaende er Forslaget baseret paa en stadig Dragen Slutninger fra den borgerlige Straffelov. De enkelte Paragrafer ere af-fatte med meget vidt Spillerum for de forskjellige Straffe, der kunne anvendes, kort sagt ved Udfættelsen af Forslaget har Auditoranken været raadende, Forudsætninger om ikke blot Kjendskab til de praktiske Forhold hos dem, der skulle benytte Loven, men ogsaa om juridisk Kjendskab; men De maa vide, at vi ombord aldrig have den juridiske Kundskab, og altsaa skal Loven, naar den eventuelt kommer ud, bruges af Folk, der ere aldeles blottede for juridisk Bistand, hvad enten det er Chefen, naar den bruges arbitrært, eller Krigsretten, der bestaar af Officerer, Underofficerer og Menige. Jeg vil nu udtale som min Mening, at den dygtigste Matros, selv om han har taget Styrmandssegamen, vil befinde sig overfor denne Lov, naar han faar den i Haanden, ligesom jeg vilde befinde mig overfor en græsst Bog; han vil ikke uden Hjælp kunne tumle med den. Man kan maaste sige, at den Hjælp, der i Land ydes af Auditoren, skal ydes af Officererne, men uden at gaa mine Standsfæller for nær, tror jeg ikke, at nogen af dem vil kunne tumle sig med Sikkerhed i den. Man kan maaste ville slaa sig tiltaals med, at der samtidig med dette Forslag vil blive arbejdet hen til, at der udkommer en Rettergangslov, som i dette Tilfælde bliver supplerende. Det stoler jeg ogsaa paa. Det er kun under denne Forudsætning og under Forudsætning af, at man giver saa fylbdige administrative Hjælpe midler som mulig, at jeg stemmer for dette Forslag, forudsat at jeg isørigt faar de Endringer, jeg ønsker; men vist er det, at nepot den Side af Loven, bortset fra alle de andre Indvendinger, som kunne gjøres, vækker Frygt hos dem, som skulle bruge den. Naar man altsaa skal arbejde hen til, at denne Lov skal bære gode Frugter, bør man søge at fjerne denne Frygt, og jeg kunde derfor meget have ønsket, at Forslaget om Rettergangsloven var kommen samtidig med denne Lov; det vilde

have virket meget beroligende i den Henseende. Da dette ikke er Tilfældet, saa gjælder det om at berolige paa anden Maade, og den eneste Maade, man kan berolige paa, er ved, at Loven kommer ud vedtagen med en saadan Frihed, med en saa god Samvittighed af den hele Rigsdag, at ogsaa Landsstinget for sit Bedkommende kan sige: Hvad vi her gjøre, gjøre vi efter rolig Overveelse, gjøre vi i Bevidsthed om, at vi kunne forsvare det, og uden noget som helst andet Motiv; vi have set paa selve Sagen og efterat have set paa selve Sagen kunne vi med god Samvittighed sige, at denne Lov er brugbar for Krigsmagten. Saa vi en saadan Attest, vil en Del af den Uro, hvormed Loven ellers vil blive modtagen, kunne fjernes, og denne Uro er ikke af uvæsentlig Betydning. Saa længe de, som skulle bruge Loven, ængstes ved at tumle med den, saa længe fristes de til saa meget som muligt at trykke sig hen til de arbitrære Straffebestemmelser, og i den Henseende har Loven en stor Bidde; men naar de Underordnede mærke, at de Overordnede have visse Straffe, de ikke overskride, saa rystes i Reglen Disciplinen derved, og inden man veed et Ord deraf, staar man ved § 131. Resultatet af denne Løvs Fremkomst, uden at den kommer frem paa en saadan Maade, at der samtidig vækkes Tillid til den, vil altsaa let blive, at man ombord i Skibene enten straffes med ordinære, arbitrære Midler eller med ekstraordinære, arbitrære Midler; men det er dog ikke den Veje, som det er Lovens Hensigt, at man skal gaa. Naar man hertil vil, i Overstemmelse med, hvad den høitærede Minister før sagde, sige: Men Straffeloven maa og skal frem, det er paa høie Tid, saa giver jeg den høitærede Minister fuldstændig Ret i den Betragtning. Vel er vor Lovgivning tilfjæs ikke saa gammel som Lovgivningen for Hæren; den stammer ikke fra Aaret Sæxten Hundrede og Niog og Firsindstyve, men fra Aarene 1752—56, og vel er Lovgivningen tilfjæs bygget paa et næsten vidunderligt nøie og fortroligt Kjendskab til de Forhold ombord, som den omhandler, men jeg indrømmer lige fuldt, at Straffebestemmelserne ikke længere høre vor Tid til. Paa den anden Side maa jeg erkjende, at vi gennem disse Krigsartikler have udviklet i Marinen en Tradition, som den høitærede Minister vil bevidne har baaret gode og smukke Frugter, og denne Tradition beror paa Krigsartiklerne, paa den store Styrke, de give, idet man tallet være den kan lade sig nøie med smaa Straffe. Superiorer er saa stærk, han føler saa meget sin Magt overfor Inferiorer, at han har den Stærkes Mildhed og Overbærenhed, den Stærkes No og Selvtillid, hvilket fører til det næsten patriarkalske Forhold, der hersker ombord i vore Skibe. Naar vi gaa bort derfra, er det, som om vi toge Afsked med en gammel Ven; men man maa da ogsaa strengt se hen til, at den nye Ven, man skal have